# Tweede Kamer der Staten-Generaal

**2**

Vergaderjaar 1997–1998


## 21 501-02 Algemene Raad

**Nr. 254** **BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN BUITENLANDSE ZAKEN**

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

's-Gravenhage, 10 juni 1998

Conform de bestaande afspraken heb ik de eer U hierbij **het verslag** van de Algemene Raad van **8/9 juni jl.** aan te bieden.

De Staatssecretaris van Buitenlandse Zaken,
M. Patijn


KST30122
ISSN 0921 - 7371
Sdu Uitgevers
's-Gravenhage 1998

## Verslag Algemene Raad d.d. 8/9 juni 1998

### Agenda 2000

Aan de Algemene Raad lag het voortgangsverslag van het Voorzitterschap voor inzake Agenda 2000. Dit voortgangsrapport bestaat uit twee delen.

Het eerste gedeelte, dat onder verantwoordelijkheid van het Voorzitterschap is geschreven, bevat een overzicht van de kernvraagstukken betreffende alle aspecten van Agenda 2000 en kan gezien worden als een eerste aanzet voor de ontwerp-conclusies terzake van de Europese Raad van Cardiff. De volgende onderwerpen zijn als kernvraagstukken geïdentificeerd:
1 het toekomstige financiële kader;
2 het interinstitutioneel akkoord over budgetdiscipline en de verbetering van de begrotingsprocedure;
3 de hervorming van de structuur- en cohesiefondsen;
4 de hervorming van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid;
5 de uitdaging van de uitbreiding;
6 de wetgevende behandeling met het Europees Parlement.

Ondanks dat de Britse Minister van Buitenlandse Zaken Cook de discussie over deze materie over de kernvraagstukken aan de Europese Raad van Cardiff wilde overlaten, werden enkele van de bovenstaande aspecten door verschillende lidstaten toch aan de orde gesteld. Zo herhaalden landen die cohesiefondsen ontvangen dat de Europese Unie, indien zij het EG-Verdrag wilde respecteren, voldoende middelen beschikbaar diende te stellen voor economische en sociale cohesie. Ook merkten verschillende lidstaten op dat er geen gedeeltelijk akkoord vastgesteld kan worden voordat overeenstemming is bereikt over een globaal akkoord inzake Agenda 2000. President Santer van de Commissie benadrukte wederom het belang om nog voor het eind van de huidige zittingsperiode van het Europees Parlement de onderhandelingen af te ronden (juni 1999).

Het tweede gedeelte van het voortgangsrapport werd na enkele wijzigingen door de Raad aanvaard. In dit gedeelte worden de deelrapporten die voorlagen aan de vorige Algemene Raad, de Ecofin Raad en de Landbouw Raad samengevoegd en wordt de stand van zaken gegeven van de discussie in Brussel over de deelonderwerpen van Agenda 2000.

### Voorbereiding van de Europese Raad van Cardiff

– *Voorbereidingen ER Cardiff van 15/16 juni 1998*

Het Voorzitterschap gaf een overzicht van het programma voor de Europese Raad van Cardiff op 15 en 16 juni 1998.

Op maandagmorgen 15 juni a.s. zal eerst een ontmoeting plaatsvinden tussen de leden van de Europese Raad en de Voorzitter van het Europees Parlement.

Vervolgens zal de ER (Staats- en regeringsleiders, Ministers van Buitenlandse Zaken en Ministers van Financiën) tijdens het ochtendgedeelte spreken over economische hervormingen. De aandacht richt zich daarbij in het bijzonder op:
– Bestrijding werkloosheid, aan de hand van de nationale actieplannen werkgelegenheid;
– Economische richtsnoeren, met nadruk op concurrentievermogen, kapitaal- en arbeidsmarkt.

– Gemeenschappelijke Markt: verdere opening door wegnemen van laatste obstakels; Commissie-scoreboard;
– Midden- en Kleinbedrijf: bevordering Europees concurrentievermogen.

De Staats- en regeringsleiders zullen tijdens de lunch spreken over de toekomstige ontwikkeling van Europa, in het bijzonder over de verhouding tussen integratie en subsidiariteit, tussen uitbreiding en cohesie, tussen diversiteit en flexibiliteit, over institutionele vraagstukken en over het nader tot elkaar brengen van «Europa» en de burgers.
De Ministers van Buitenlandse Zaken zullen tijdens een separate werklunch spreken over GBVB-onderwerpen, in het bijzonder over Kosovo, India/Pakistan en eventueel over het Midden-Oosten.

Op maandagmiddag 15 juni a.s. wordt de Europese Raad hervat met bespreking van de voortgangsrapportage inzake Agenda 2000, mede in het licht van de uitbreiding. Tevens zal gesproken worden over «Het Europa van de Burger», waarbij onderwerpen als milieu, georganiseerde misdaad en drugs aan de orde komen.

Op dinsdagochtend 16 juni a.s. worden de ontwerp-conclusies besproken, waarna de Europese Raad met een lunch voor Staats- en regeringsleiders zal worden afgesloten. Als speciale gast bij deze lunch zal de Zuid-Afrikaanse president Mandela aanwezig zijn.

Over Turkije deelde het Voorzitterschap mede te streven naar conclusies, waarin onder meer wordt bevestigd, dat Turkije volgens dezelfde lidmaatschapscriteria als andere kandidaten zal worden beoordeeld, en dat een verwijzing zal worden opgenomen naar de alomvattende Commissiestrategie voor Turkije.

Nederland verzocht om toelichting inzake de Frans-Duitse brief aan het Voorzitterschap. Hoewel de brief terecht aandacht vraagt voor de steun van de burger voor het integratieproces en voor verhoging van de slagvaardigheid van de Unie, vroeg Nederland zich af wat precies wordt bedoeld met de bewering dat «sommige Europese instellingen zich zouden verwijderen van de burgers en hun dagelijkse problemen, die een opheldering van de afbakening van bevoegdheden nodig zou maken».
Nederland verwees in dit verband naar het subsidiariteitsprotocol bij het Verdrag van Amsterdam, dat uitvoering verdiende.
België viel Nederland bij en wees op passages in de brief die om nadere uitleg vroegen ter voorbereiding van de lunchdiscussie.
Duitsland en Frankrijk volstonden met verwijzing naar de lunchdiscussie volgende week, waarop zij niet wilden vooruitlopen.

**Westelijke Balkanlanden**

De Algemene Raad besprak de crisis in Kosovo. Vervolgens nam de Raad een Gemeenschappelijk Standpunt aan betreffende een investeringsstop in Servië. Tevens keurde de Raad een verklaring goed waarin vooral het Servische optreden in Kosovo scherp wordt veroordeeld. Voorts kondigt de Raad hierin aan dat naast de bevriezing van tegoeden van Servië en de Federale Republiek Joegoslavië (FRJ) de Europese Unie zal overgaan tot aanvullende maatregelen tegen Belgrado, als de autoriteiten het excessieve geweld niet staken en politieke vooruitgang onmogelijk blijft maken. Daarnaast roept de Unie internationale veiligheidsorganisaties op zich voor te bereiden op alle mogelijke maatregelen, ook die waarvoor een goedkeuring vereist is van de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties.

**Betrekkingen met de ACS-Staten**

De Raad heeft een uitgebreide discussie gewijd aan het handelsregime van de nieuwe samenwerkingsrelatie tussen de EU en de ACS-landen (Post-Lomé).

Hierbij is met name gesproken over een drietal knelpunten. Ten eerste is aan de orde gekomen de verbetering van het handelsregime voor de Minst Ontwikkelde Landen. Nederland is van mening dat in het onderhandelingsmandaat een ruime interpretatie van de Raadsconclusies van juni 1997 moet komen. Ten tweede zijn de alternatieven besproken voor ACS-landen die niet in staat zijn in een vrijhandelszone met de EU te treden. Met name zijn hierbij de mogelijkheden onderzocht om door middel van het Algemeen Preferentieel Stelsel tegemoet te komen aan de problemen van deze landen. De Nederlandse inzet is dat voor de landen die niet kunnen of willen toetreden tot een vrijhandelszone een aantrekkelijk alternatief geboden moet worden. In deze discussie staat Nederland tegenover lidstaten die juist van mening zijn dat de ACS-landen bij voorkeur moeten toetreden tot een vrijhandelszone en het alternatief derhalve niet te aantrekkelijk moet worden gemaakt. Tenslotte vond een uitwisseling van de standpunten over de toekomst van de protocollen voor suiker, rundvlees en bananen plaats.

Zoals verwacht was de discussie op geen van deze punten conclusief. Op basis van een tekstvoorstel van het Britse Voorzitterschap zal verder worden gediscussieerd. Het doel is dat definitieve besluitvorming zal plaatsvinden in de Algemene Raad van 29 juni a.s.

**India-Pakistan/Kernproeven**

Tijdens de Algemene Raad werd gesproken over de door India en Pakistan genomen kernproeven en de daardoor verslechterde veiligheidssituatie in de regio. De Algemene raad nam een verklaring aan waarin de nucleaire proefnemingen opnieuw veroordeeld worden. Daarnaast roept de Europese Unie beide landen op om een dialoog te starten over vraagstukken van regionale stabiliteit, zich aan te sluiten bij alle relevante non-proliferatieverdragen en onderhandelingen en af te zien van verdere proefnemingen. Op verzoek van Nederland werd een verwijzing opgenomen naar de verklaring van de vijf Permanente Leden van de Veiligheidsraad, tevens de vijf erkende kernmachten, waarin deze verklaarden zich in te zullen spannen hun eigen verplichtingen op het gebied van nucleaire ontwapening na te komen. In de verklaring worden ten opzichte van Pakistan een aantal maatregelen genomen, die vergelijkbaar zijn met de maatregelen die tijdens de Algemene Raad van 25 mei jl. ten opzichte van India zijn genomen, namelijk het streven naar vertragen van leningen aan Pakistan door de Internationale Financiële Instellingen en een verzoek aan de Commissie om de mogelijkheid tot opschorting van handelspreferenties aan Pakistan binnen het Algemeen Preferentieel Stelsel te onderzoeken. Daarnaast werd een oproep aan de Commissie om de ondertekening van een samenwerkingsovereenkomst tussen de EU en Pakistan te bespoedigen, ingetrokken.

**Iran**

De Raad heeft de modaliteiten vastgesteld voor de hervatting van een alomvattende dialoog met Iran, waarin ook contentieuze onderwerpen zullen worden besproken. Het is de bedoeling dat de eerste bijeenkomst van de dialoog binnen enkele weken zal plaatsvinden in Teheran.

**Middellandse Zee-beleid**

Minister Cook gaf zijn indrukken van de informele bijeenkomst van de Ministers van Buitenlandse Zaken van het Euro-Mediterraan partnerschap, die op 3–4 juni jl. plaatsvond in Palermo. De bijeenkomst is goed verlopen: er was een vrije en open discussie over alle drie de luiken van het Barcelonaproces. Het Midden-Oosten Vredesproces was een belangrijk gespreksonderwerp, doch zonder dat dit de bijeenkomst geheel overschaduwde.

**Aan de Voorzitterschapsconclusies van de bijeenkomst kan het volgende worden ontleend**

Ten aanzien van het eerste volet (politieke en veiligheidsaspecten) moet worden vastgesteld dat er factoren zijn – met name het stagnerende Midden Oosten Vredesproces – die voortgang bemoeilijken. Niettemin is afgesproken dat zal worden voortgegaan met het ontwikkelen van zgn. «Partnership Building Measures», in of (een Nederlandse suggestie) buiten het eerste volet. Op termijn kan hierdoor het opstellen van een Charter for Peace and Stability mogelijk worden. Daarnaast zal de dialoog over terrorisme worden voortgezet, alsmede die over mensenrechten.

Het tweede volet (financiële en economische aspecten) is de «motor» van het Barcelonaproces. De totstandbrenging van vrijhandel, economische hervormingen en het stimuleren van private investeringen staan hierin centraal. De hoop is uitgesproken dat de huidige onderhandelingen over Euro-Mediterrane associatieverdragen met Egypte, Algerije, Syrië en Libanon spoedig zullen worden afgerond. Hiervoor zijn met name in het landbouwdossier wederzijds bevredigende compromissen noodzakelijk. De partnerlanden hebben hun bezorgdheid uitgesproken over de lange duur van de nationale ratificatieprocedures in de EU. De noodzaak is aangegeven tot verbetering van de tenuitvoerlegging van het MEDA-programma. Het derde volet (sociale, culturele en menselijke aspecten) biedt bij uitstek de mogelijkheid om het Barcelonaproces zichtbaar te maken voor de burgers. De samenwerking in dit kader krijgt gestalte in een grote diversiteit aan activiteiten, onder meer in de vorm van de gedecentraliseerde programma's MED Media, MED Campus en MED Urbs en de centrale programma's Euro-Med Heritage en Euro-Med Audiovisual. Het belang is voorts onderstreept van een tweetal door Nederland geïnitieerde activiteiten: een expertbijeenkomst inzake migratie en een studie naar geweld en politiek in de moderne samenleving.

**Indonesië**

Tijdens de Algemene Raad werd gesproken over de situatie in Indonesië, waarbij ook de kwestie Oost-Timor besproken werd. De Raad gaf een verklaring uit waarin de noodzaak tot politieke hervormingen en spoedige verkiezingen in Indonesië, alsmede het belang van vooruitgang in het proces van economische hervorming, wordt onderstreept. In de verklaring wordt opgeroepen tot spoedige vrijlating van alle politieke gevangenen, waaronder de Oosttimorese politieke gevangenen.

De Unie gaf aan zich te zullen blijven inspannen voor een vervroegde vrijlating van Xanana Gusmao. Daarnaast spreekt de Raad in haar verklaring de hoop uit dat het bezoek van de EU-troika ambassadeurs spoedig doorgang zal vinden en roept partijen op om in het kader van de door de VN ondersteunde dialoog te komen tot een eerlijke en internationaal aanvaardbare oplossing voor de kwestie Oost-Timor.

**Ethiopië/Eritrea**

De Raad heeft zich uitgesproken over het conflict tussen Ethiopië en Eritrea. De Raad heeft de beide partijen opgeroepen de vijandigheden te staken, en alle gewapende krachten terug te trekken uit het conflictgebied. De Raad heeft de partijen eveneens opgeroepen de vredesbesprekingen te hervatten, en indien zij dit wensen de assistentie van een derde partij in te roepen. De EU heeft zich bereid verklaard deze assistentie bij de besprekingen te willen verlenen.

**Oekraïne**

En marge van de Algemene Raad vond de eerste Samenwerkingsraad EU-Oekraïne plaats. Deze Samenwerkingsraad is ingesteld bij het Partnerschaps- en Samenwerkings-akkoord, dat op 1 maart jl. in werking is getreden. De Samenwerkingsraad besprak in het kader van de politieke dialoog o.a. de situatie in Kosovo en de betrekkingen van Oekraïne met landen in Midden- en Oost-Europa. Verder sprak de Samenwerkingsraad over de betrekkingen tussen de Europese Unie en Oekraïne, zowel op politiek als economisch gebied.

Hierbij kwamen o.a. het trage verloop van de economische hervormingen in Oekraïne en enkele specifieke handelsproblemen aan de orde.

**EER-Raad**

De negende (halfjaarlijkse) bijeenkomst van de EER-Raad heeft plaatsgevonden en marge van de Algemene Raad. De EER-Raad heeft vastgesteld dat het EER-verdrag naar tevredenheid functioneert. Voorts werd vastgesteld dat het proces van incorporering van nieuwe communautaire wetgeving in de Overeenkomst voorspoedig verloopt. Het EER-verdrag houdt daarmee gelijke tred met de ontwikkelingen in het acquis communautaire.